

**REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNO IZBORNO POVJERENSTVO
REPUBLIKE HRVATSKE**

**KLASA: 012-01/24-01/40
URBROJ: 507-03/05-24-7**

Zagreb, 18. ožujka 2024.

Na osnovi članka 56. točke 3. Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor („Narodne novine“, broj 66/15 - pročišćeni tekst, 104/15 - Odluka i Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske, broj: U-I-1397/2015 od 24. rujna 2015., 48/18 i 98/19) Državno izborno povjerenstvo Republike Hrvatske (dalje: Državno izborno povjerenstvo) na sjednici održanoj 18. ožujka 2024. donijelo je

OBVEZATNE UPUTE BROJ Z VII

**O NAČINU GLASOVANJA BIRAČA S TJELESNOM MANOM, NEPISMENIH BIRAČA,
SLIJEPIH BIRAČA TE BIRAČA KOJI NISU U MOGUĆNOSTI PRISTUPITI NA
BIRAČKO MJESTO**

1. Glasovanje se obavlja osobno.

Iznimno, birač koji zbog kakve tjelesne mane (oštećenje gornjih ekstremiteta ili druga oštećenja koja mu onemogućavaju samostalno glasovanje) ili zbog toga što je nepismen ne bi mogao samostalno glasovati, može doći na biračko mjesto s drugom pismenom osobom koja će po njegovoj ovlasti i uputi zaokružiti redni broj ispred naziva liste, te redni broj ispred imena i prezimena jednog kandidata na toj listi kojemu birač želi dati prednost u odnosu na ostale kandidate koji se nalaze na toj listi (preferirani glas), odnosno redni broj ispred imena i prezimena kandidata za izbor zastupnika nacionalne/ih manjine/a.

2. Slijepi birači imaju pravo samostalno glasovati uz pomoć druge osobe (pratitelja) koja će po njegovoj ovlasti i uputi zaokružiti redni broj ispred naziva liste, te redni broj ispred imena i prezimena jednog kandidata na toj listi kojemu birač želi dati prednost u odnosu na ostale kandidate koji se nalaze na toj listi (preferirani glas), odnosno redni broj ispred imena i prezimena kandidata za izbor zastupnika nacionalne/ih manjine/a.

3. Kad birač zbog teže bolesti, nemoći ili s obzirom na postojanje tjelesnog oštećenja nije u mogućnosti pristupiti na biračko mjesto (jer je bolestan kod kuće, osoba s invaliditetom ili nepokretna osoba i sl.), a izrazi želju glasovati, može o tome obavijestiti nadležno izborno povjerenstvo najranije 3 dana prije dana održavanja izbora ili birački odbor do 12:00 sati na dan održavanja izbora.

Ako birač, koji nije u mogućnosti pristupiti na biračko mjesto, a izrazi želju glasovati i ne može o tome samostalno obavijestiti nadležno izborno povjerenstvo ili birački odbor, po njegovoj uputi to može učiniti druga osoba od njegova povjerenja.

Nadležno izborno povjerenstvo koje je birač pravovremeno obavijestio da ne može pristupiti na biračko mjesto dužno je o tome dostaviti obavijest predsjedniku ili zamjeniku predsjednika biračkog odbora.

Birački odbor će svakom biraču, koji je o nemogućnosti pristupa na biračko mjesto **pravovremeno** obavijestio nadležno izborno povjerenstvo, odnosno na dan izbora (**do 12:00 sati**) birački odbor, omogućiti glasovanje na adresi u obuhvatu biračkog mjesta.

Iznimno, kada je birački odbor na dan provođenja izbora, ali **nakon gore navedenog roka, dakle nakon 12:00 sati** obaviješten da birač koji nije u mogućnosti pristupiti na biračko mjesto želi glasovati, **ili ako se povodom pravodobne obavijesti birača, dakle do 12:00 sati**, pojave druge okolnosti zbog kojih bi uredno provođenje izbora na biračkom mjestu bilo dovedeno u pitanje, tom će biraču birački odbor omogućiti glasovanje, ako birački odbor ocijeni da će takvo glasovanje moći provesti bez ometanja glasovanja na biračkom mjestu i ako to tehnički uvjeti dopuštaju.

Radi omogućavanja glasovanja birača koji nije u mogućnosti pristupiti na biračko mjesto, predsjednik biračkog odbora će prvo provjeriti je li birač za kojeg je zatraženo glasovanje izvan biračkog mjesta upisan u izvadak iz popisa birača „A“ ili u evidenciju privremeno upisanih birača „C“, a zatim će odrediti najmanje dva člana biračkog odbora ili zamjenike članova biračkog odbora koji će birača posjetiti na adresi u obuhvatu biračkog mjesta i omogućiti mu tajno glasovanje.

S biračkog mjesta potrebno je uzeti više glasačkih listića kako bi birač mogao nasumično odabrati jedan od više glasačkih listića te kako bi se smanjila mogućnost saznanja serijskog broja glasačkog listića radi zaštite prava tajnosti glasovanja.

Kad birački odbor, uvidom u izvadak iz popisa birača „A“ ili u evidenciju privremeno upisanih birača „C“ za tog birača utvrdi da je pripadnik nacionalne manjine - pripadnici koji imaju pravo glasovati za kandidate u XII. izbornoj jedinici, članovi biračkog odbora koji su određeni da ga posjete, uzet će glasačke listiće za liste izborne jedinice prema mjestu prebivališta tog birača te glasačke listiće za XII. izbornu jedinicu sukladno njegovoj nacionalnoj pripadnosti.

Članovi biračkog odbora će birača, kojeg posjećuju na adresi u obuhvatu biračkog mjesta, a koji ima pravo glasovati u izbornoj jedinici za pripadnike nacionalnih manjina, upoznati s njegovim pravom da može glasovati za listu prema mjestu prebivališta ili zatražiti glasački listić za izbor zastupnika nacionalnih manjina. Potom će članovi biračkog odbora tom biraču, prema njegovom izboru, dati odgovarajući glasački listić i omogućiti mu glasovanje, vodeći računa o tajnosti glasovanja.

Nakon glasovanja, birač će sam presaviti glasački listić (tako da se radi zaštite prava tajnosti glasovanja ne vidi kako je birač popunio glasački listić), potom će takav glasački listić staviti u zasebnu omotnicu (kuvertu) i zatvoriti je u prisutnosti članova biračkog odbora.

Na omotnicu s glasačkim listićem članovi biračkog odbora upisat će za koju je izbornu jedinicu birač glasovao, dakle za izbornu jedinicu prema mjestu njegovog prebivališta ili za XII. izbornu jedinicu.

Članovi biračkog odbora će po povratku na biračko mjesto, predati omotnicu predsjedniku biračkog odbora koji će izvaditi presavijeni glasački listić iz omotnice i odmah bez pregledavanja, presavijeni glasački listić ubaciti u glasačku kutiju, a preostale neiskorištene glasačke listiće će priložiti uz ostale neiskorištene glasačke listiće na tom biračkom mjestu.

Predsjednik biračkog odbora ili osoba koju on odredi, dužan je na izvratku iz popisa birača „A“ ili u evidenciji privremeno upisanih birača „C“ zaokružiti redni broj ispred imena i prezimena birača koji je glasovao na opisani način te ga poimenično navesti u zapisniku o radu biračkog odbora.

Prilikom zaokruživanja rednog broja ispred imena i prezimena birača koji je glasovao izvan biračkog mjesta, potrebno je paziti je li birač glasovao za liste izborne jedinice ili za kandidate u XII. izbornoj jedinici i sukladno tome zaokružiti u odgovarajućem stupcu izvotka iz popisa birača „A“ ili u evidenciji privremeno upisanih birača „C“.

Kako bi se osigurala kontrola izlazaka članova biračkog odbora radi provedbe glasovanja birača izvan biračkog mjesta te ukupnog broja preuzetih i vraćenih glasačkih listića, predsjednik biračkog odbora dužan je osigurati vođenje evidencije izlazaka članova biračkog odbora sukladno obrascu koji će biti dostavljen u izbornom materijalu.

Navedeni obrazac dužni su čitko ispuniti i potpisati članovi biračkog odbora koji su proveli postupak glasovanja birača izvan biračkog mjesta.

4. Kada biračko mjesto, pored svih nastojanja da se osigura pristupačnost osobama s tjelesnom manom, ne zadovoljava zahtjeve pristupačnosti osobama s tjelesnom manom, a birač - osoba s tjelesnom manom dođe ispred biračkog mjesta i izrazi želju glasovati, predsjednik biračkog odbora odrediti će dva člana ili zamjenika člana biračkog odbora i uputiti ih da ispred biračkog mjesta omogućće biraču - osobi s tjelesnom manom glasovanje na način predviđen u točki 3. ovih Obvezatnih uputa te će oni postupiti u skladu s istima.

5. Birače s tjelesnom manom, nepismene birače i slijepce birače koji su glasovali uz pomoć druge osobe (pratitelja) te birače koji nisu bili u mogućnosti pristupiti na biračko mjesto te su glasovali izvan biračkog mjesta mora se poimenično navesti u odgovarajućem zapisniku o radu biračkog odbora u za to predviđenu rubriku.

6. Ove Obvezatne upute stupaju na snagu prvoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

7. Ove Obvezatne upute objavljuju se i na mrežnoj stranici Državnog izbornog povjerenstva www.izbori.hr.

Napomena: Izrazi u ovim Obvezatnim uputama koji imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski rod bez obzira u kojem rodu su navedeni.